

ASSOCIACIÓ CULTURAL
ROC CHABÀS LA MARINA
DÉNIA

PREU: Eixemplar gratuït

DÉNIA

Extra de Març - 2023

Gmail rocchabas2018@gmail.com

Twitter @CulturalRoc

Facebook. @rocchabas

NOSTRA SENYERA VALENCIANA

NOSTRA SENYERA VALENCIANA

Durant molts anys, he sentit en diversos mijos parlar sobre un home particular. Un home bondados que fa donacions culturals a dreta i esquerra per a enfortir la nostra cultura. Un home estudios i al mateix temps un investigador incansable, pero en el que sense voler discrepe en el final de moltes d'eixes investigacions. ¿Per que busca eixa prova inexpugnable que faça desapareixer la nostra Real Senyera?

En fi, crec que el senyor Orts, Pere Maria Orts, com ya va fer ans el seu gran amic Joan Fuster busca una prova de catalanitat en la nostra terra. Una prova que com el Sant Calix (Grial per als sentimentals) els done la divina protestat de fer del nostre Regne de València una simple provincia o una simple colònia de l'expansioniste Nort.

Si no recorde mal, en 1978 Joan Fuster ya va publicar un avanç sobre els seus estudis en El Blau en la Senyera, concretament en el capítul III pàgines 12 a 14. A on intenta ridiculisar l'història citant la Cronica del borrianenc Marti de Viciàna gracies a una primicia d'Orts. Que diu lo següent " *Privilegi a Burriana del 12 de març del 1348: "Os concedemos y queremos y ordenamos que la bandera acostumbrada de dicha villa se acreciente por la parte de arriba; la cual añadidura esté teñida de color azul, del cual antiguos reyes de Aragón, nuestros antecesores ilustres, solían sus banderas vencedoras llevar. Y más: que en la dicha añadidura del sobredicho color se sobrepongan, o entretejerán, o se pinten, e en línea recta se pongan o impriman tres coronas reales de color de oro..."* El document original (Arxiu de la Corona d'Aragó, Reial Cancelleria, Re. 888, fol.

209, r. 1 v.)" pero... i aci be lo bo, Fuster assegura que segons Orts, Viciàna traduïx **color azul** del llatí del Ceremonios "**colore livido**". I aci be lo bo, puix segons el diccionari espanyol, lívido del llatí "lividus" significa azul, en canvi, livido en italià significa palit, mentres que en llatí, significa "enveja, o cas d'enveja". ¿No es aço lo que tenen molts pancatalanistes a la nostra Real Senyera?

Ya en L'història de la senyera del País Valencià de 1979, Orts mos deixa raonaments que realment son difícils de digerir, pero que si damunt els atribuïm a un historiador inclus resulten chistoses i tot. Pero que choquen, i permetam, puix comença dient que el blau es degut a la banda blava que duyen normalment les banderes Reals aragoneses, yo tinc entes que eren les victorioses, per això, se representen en la rendició de Morella, puix eren victorioses. Es mes, si mos fixem en el privilegi que acabem de citar ho podem llegir "*solían sus banderas vencedoras llevar*" ¿o com en el cas de blau tambe esta mal traduït?

Tambe recorde un comentari del llibre dedicat a una poesia, si mal no recorde de Lluís Cebrian tret del llibre de Constantí Llobart La morta Viva de 1878. La poesia es la següent:

A LA SENYERA DE LA CIUTAT

*Hi ha qui diu qu'entusiasme no sent
huí al voret, perque aquella no pots
ser: Perque son tons brodats de un
novell fer, y per qu'es, pera vell, ton
domás fi.
Qu'es com dir, que Valencia no está
así, la d'En Jaume, de March y de
Ferrer, perque hermosa y moderna es
vá refer ab empedrats, y fonts, y llums
sens fi. Aixó ho diuen mals fills y mals
germans, que d'amarte, vergonya es
fantan sols quant d'Espanya se venen
braus amants..Déixals dir; pero fuig
d'eixos estols, que'ls que no saben ser
bons valencians, manco encara
sabrán ser espanyols.*

Be puig despres de llegir-la, i rellegir-la ho tinc clar... Catarroja descoberta.

Vos deixe el comentari del senyor Orts "Notem com ací se'ns parla que a la senyera originària se li han afegit empedrats, y fonts, y llums sens fi. Aquesta intenció tindria doncs originàriament la franja blava . Precisament donar lluentor a la part més important, aquella que els blavers posteriorment han menyspreat: Les quatre barres. Per això, no imitaria cap corona, com alguns han dit, sinó més aviat seria un disseny artístic que faria referència a pedres precioses que d'aquesta manera ornarien el nucli originari quadrat de la senyera. Abans inclús ho clarifica Cebrian molt més en dir de la senyera que són tons brodats de un novell fer, i més avant també, en dir que la senyera originària quadrada hermosa y moderna es vá refer. No tenim una data precisa de la composició d'aquest poema, però si ens orientem per la data de publicació d'aquesta obra antològica de Constantí Llobart (1878), podem deduir que l'afegit blau o grisenc a la senyera originària, deu ser d'aquella època."

I que conste que yo no soc mes que un simple llaurador, pero crec que aci algu s'ha colat. ¿heu vist el titol? "A la Senyera de la Ciutat" per tant, això no seria una prova per a parlar sobre la del Regne, ¿no? ¿o acas no diuen vostres que la Real Senyera pertany tan sols a la ciutat de Valencia? Per no contar, per altra banda en lo dels adjectius. Molta imaginació si que veig yo en la deducció, la veritat. Pero soc llaurador, igual m'enganye. Pero si a la ciutat li han ficat fonts, empedrats i faroles per a fer-la moderna, la Real Senyera de la que parla, igual pot ser que ara era nova, i la gent seguia volent la vella, no per ser diferent, si no per ser la mes vella.

¿Vos sona això? Existixen infinitats de Reals Senyeres, inclús repliques exactes com la de Lo Rat Penat, la RACV o el GAV, però seguim preferint l'original.

¿Acas no son iguals? O en cas d'haver canvis, ¿qui diu que no foren a partir d'esta o una pareguda tal com apareix en els portularis? Yo no li veig cap font ni empedrat, però si veig canvis, no se vostres.

Però es que la cosa va més allà. Resulta que rebuscant en l'història, l'il·lustre investigador ha descobert l'inventari que va fer el dramaturg i regidor de València Rafel Vives Azpiroz dins d'un "*Folletó escrit para justificar que la bandera que pusieron los moros, para la señal, en la torre de Ali-Bufat, no es la Real Señera del Ejercito Conquistador de Valencia, Valencia. Imp. de Juan Guix.1882*", a on podem llegir les següents aclaracions "*A más de otras muchas banderas y Estandartes, tres son las que se guardan en el archivo municipal, y anuestro propósito hacen referencia.*"

1ª. La bandera llamada de la Conquista.

Esto es, la que como señal tremoló en la torre de Alí-Bufat.

2ª. El antiguo Pendón de la ciudad.

Que ya existía en tiempo de las Germanías.

3ª Y la Real Señera del ejército conquistador de Valencia. Así las distingue a las tres el ilustrado cronista D. Vicente Boix.

La bandera de la Conquista y el antiguo Pendón de la Ciudad se conservan dentro de dos pirámides de cristal, colocadas una enfrente de la otra.

La Real Señera, dentro de un baúl de baqueta, juntamente con la espada del rey D. Jaime, y las dos llaves doradas, que en señal de pleitesía se le entregaron a Felipe V a su entrada en esta Ciudad."

La veritat, ací comença lo bo.

Segons Pere Maria Orts, açò es una prova irrefutable, junt al tros de tela que va rebre Vicent Boix i que ell guarda com a tesorer, que demostra que de forma interessada se va fer desaparèixer la Real Senyera del Ejército Conquistador, descrita aixina per Boix

"Es de cuatro telas estrechas de seda carmesí sobre otras de gaza de oro, que todo forma las armas de Aragón; y por remate una celada coronada y el murciélago encima, todo de plata". Pero si nos fixem o analisem les anteriors frases o afirmacions nos trobarem en varies sorpreses:

- 1.- De ser cert que el tros de tela emmarcat de Boix fora un tros d'aquella Real Senyera ¿Com la pot vore Vives en 1882 si segons apareix en el marc esta va ser retallada en 1849? ¿magia?
- 2.- Si no es aixina, i tal com fica en el marc es un tros del pendó ¿Per que diu el emmarcat que data de 1240 si el pendó, original com a tal, deuria datar de 1238?
- 3.- ¿Com pot ser tan verdadera i valuosa l'explicacio de Vives si afirma que el Pendó ya existia en temps de Germanies (1519-1523) si es de sobra conegut (per lo manco yo, un llaurador, ho se) que va ser el cronista Pere Antoni Beuter, encarregat de fer el tradicional "Sermo de la conquista" durant el segon centenari d'esta (1538), qui este mateix any en sa "Primera part de la Conquista de Valencia" va escriure que el Pendó que se conservava en la cupula de l'Iglesia de Sant Vicent era el mateix Pendó issat pels musulmans en la Conquista de Valencia. I està documentat que cent anys despres (tercer centenari, 1638) el Justicia Criminal baixà el Pendó de la cupula de l'iglesia, i va deduir que era verdader, basant-se en el seu vell aspecte. O siga, resumint, no pot ser que el gastaren les Germanies en 1519, si no el baixaren fins al 1638.
- 4.- Volent que tots els meus atres punts foren falsos, cosa que ya dic que no ho son. Considere normal que en l'archiu de l'ajuntament se conserven eixes i demes reliquies, tenint un lloc especial en un atra estancia la Real Senyera tal i com mereix, no entre trastos vells i falsificats.

Lo que no m'explique realment es com Orts, eixe gran investigador, se dedica a investigar al mes que dubtos Rafel Vives Azpiroz i en canvi, no menciona casi gens al refutable historiador Vicent Vives i Liern el qui va donar una conferencia en la seccio d'Arqueologia de Lo Rat Penat en 1900, i que despres se va editar baix el titol *Lo Rat Penat en el escudo de Armas de Valencia*, a on se pot comprovar en pels i detalls (com diria ma yaya), com se confeccionava la Senyera.

Fullejant en son llibre podem traure unes suculentas notes com esta que encara que es llarga te coses molt curioses:

Certificación expedida por el Regente del Racional de Valencia, en 19 de Diciembre de 1503, acreditando los gastos ocurridos en la confección de la bandera Real de Del honorable en Leonart Jordi per la bandera real de or y flama per obs de la ciutat. Al honorable e discret en Gaspar eximeno notari Scriua deis magnífichs Jurats e consell de la Insigne ciutat de Valencia. Certifich yo Pere cántala ciutada Regent de racional de la dita ciutat que al honorable en Leonart Jordi son degudes Cent sexanta quatre liures set sous per vn conté que ma liurat de la bandera real de or y flama que ses feta noua per obs de la dita ciutat.

Co es per v liures viii onzes seda de grana per obs de texir lo terganell que es entrat en la dita bandera que a rao de vi sous la onza munta xx liures viii sous. ítem per vna liura x onzes de seda groga y blaua per al dit terçjanell que a rao de v sous la onza munta v liures x sous. ítem per lo debanar de la dita seda xiii sous viii. ítem per lo que ha

desmenuyt la seda en lo debanar ço es vna onza de grana y vna onza de groch y blau ais dits preus co es la grana a vi sous e lo groch e blau a v sous xi sous. ítem per les mans que ha donat a mestre Johan marasquell qui ha textit lo dit terçjanell que a rao de ii sous la alna per lxii alnes que na textit munten vi liures iiii sous. ítem per tres onzes y vn quart de seda de grana per obs de cosir dita bandera que a rao de v sous vi onza munta xvii sous x. ítem per dos quarts de seda blaua ii sous iii. ítem per dos alnes de tela gostanga blaua per obs de forrar la bayna de la dita bandera iiii sous iiii. ítem per xxii alnes de veta amplia de fil blanch per obs de stirar dita bandera en lo teler pera daurarla que a rao de iii diners alna munta v sous vi. ítem per vna onza de fil blanch per cosir dita veta en la bandera vi diners. ítem que ha pagat per lo general del dit terganell per pacte fet ii liures. ítem per vii onzes ii quarts seda de grana pera fer la franja de la dita bandera que a rao de v sous vi la onza

munta ii liures i sou iii. ítem que ha donat an ausias manresa batifulla de fil dor per xiii onzes ii argentos y mig de fil dor que han entrat en la dita franja que a rao de xviii sous la onza munten xi liures xvi sous viiii. ítem que ha donat per les mans de xx alnes de franja pera la dita bandera que a rao de viiii diners la alna munten xv sous. ítem per xv onzes de seda de grana per obs de fer los cordons de la dita bandera que a rao de v sous vi la onza munten iiii liures ii sous vi. ítem que ha donat al dit en ausias manresa per xii onzes tres quarts de fil dor per ais dits cordons que a rao de xviii sous la onza munten xi liures viiii sous vi. ítem que ha donat per les mans deis dits cordons y botons y flochs per tot ii liures. ítem que ha donat a mestre gabriel perpunter per tallar y cosir dita bandera iiii liures. ítem per lo enfranjar de la dita bandera xii sous. ítem a nanthoni ribesaltes batifulla per ii M Ccclx pans dor fi per obs de daurar dita bandera que a rao de i Hura i sou lo cent munten xxiiii liures xvii sous x. ítem an johan monrreal batifulla per ii m cxxxv pans dor fi per a daurar dita bandera a la dita raho xxii liures viii sous iiii. ítem an Johan marti pintor de la ciutat per los jornals e colors del daurar de la dita bandera xxvi liures xvi sous ii. ítem an francés marti draper per vna alna de ceti blau per obs del rat penat de la dita bandera xxiiii sous y per vna alna de ceti carmesí xxxiii sous hi v sous de general per tot que munta iii liures ii sous. ítem a na nádala per viiii onzes y mig quart de trenetes batents ab bolleteria per al dit rat penat que a rao de v sous la onza munta ii liures v sous vii. ítem an miquel de Valencia per or e seda per ais flochs del dit rat penat xiii sous.

ítem an Jaume climent per les mans del rat penat de la dita bandera xii liures xii sous e xiiii sous per algunes aueries que es per tot xiii liures vi sous x. ítem an luis nadal botiguer de lene per ii alnes de vinte per allargar la camisa de la dita bandera iii sous. ítem al bisbe e capellans de la seu per beneyr la dita bandera xiii sous viiii. Les quals quantitats totes acumulades preñen suma de Clxviii liures vi diners. De les quals clxviii liures vi diners deduydes iii liures xiii sous vi quel dit enLeornart Jordi ha rebut del or de les barres daurades de la bandera vella resta que seria cobrador lo dit en Leonart Jordi les dessus dites clxiiii liures vii sous. Per que sius plaura fareu albara de part deis magnífichs Jurats drecat al honorable en Johanpascuet clauari comu de la dita ciutat per lo qual li pague la dita quantitat o li faca compliment ab 90 que bestret o pagat li haura per la dita raho. Dat. en Valencia a xviii de dembre any M. d y tres. Archivo Municipal de Valencia. —Libro de Certificaciones del Racional. — Años 1493 en 1505.—Núm. 7, sig. a qq.

He dit que es curios per que Orts, per eixemple, en el seu llibre diu que la tela blava es soles per a l'empunyadura, i no es del tot fals, puix si ho haveu llegit podeu comprovar que en cert renglo apareix "*per dos alnes de tela gostanga blava per obs de forrar la bayna de la dita bandera iiii sous iiii.*"pero lo que no conta Orts en son llibre, igual per pasar-li inadvertit es que tambe apareix que "*Co es per v liures viii onzes seda de grana per obs de texir lo terganell que es entrat en la dita bandera que a rao de vi sous la onza munta xx liures viii sous. ítem per vna liura x onzes de seda groga y blava per al dit tercjanell que a rao de v sous la onza munta v liures x sous. ítem per lo debanar de la dita seda xiii sous viii. ítem per lo que ha desmenuyt la seda en lo debanar ço es vna onza de grana y vna onza de groch y blau ais dits preus co es la grana a vi sous e lo groch e blau a v sous xi sous.*" lo que mes actualisat vindria a ser mes o manco :

1 lliura i 8 onzes de seda grana (roja fosca) = 681 grams de tela roja.

1 lliura i 10 onzes de seda groga i blava = 737 grams de tela groga i blava. La veritat, tot s'ha de dir, yo no soc sastre, pero tenint en conte que això es el pes de la tela ans de confeccionar i tenint en conte que es referix a seda, podem dir que la badera que ix seria prou gran, puix segons tinc entes, un metro de seda pesaria entre 40 i 50 grams (suponc que en eixa epoca seria un poc mes).

He de dir que buscant sobre este tema he trobat un interessant articul de Masclet sobre este tema, pero mes concretament sobre la Senyera de 1545 i 1596.

Afegixc ademes, que esta Senyera (la de 1505) va ser beneïda pel Bisbe i els Capellans de la Seu, lo que li donaria sense dubte mes veracitat a l'efecte, tenint en conte que en eixos anys, el Bisbe i els mateixos Capellans de la Seu no solien beneir junts qualsevol cosa. Com tambe passaria en la nova de 1926.

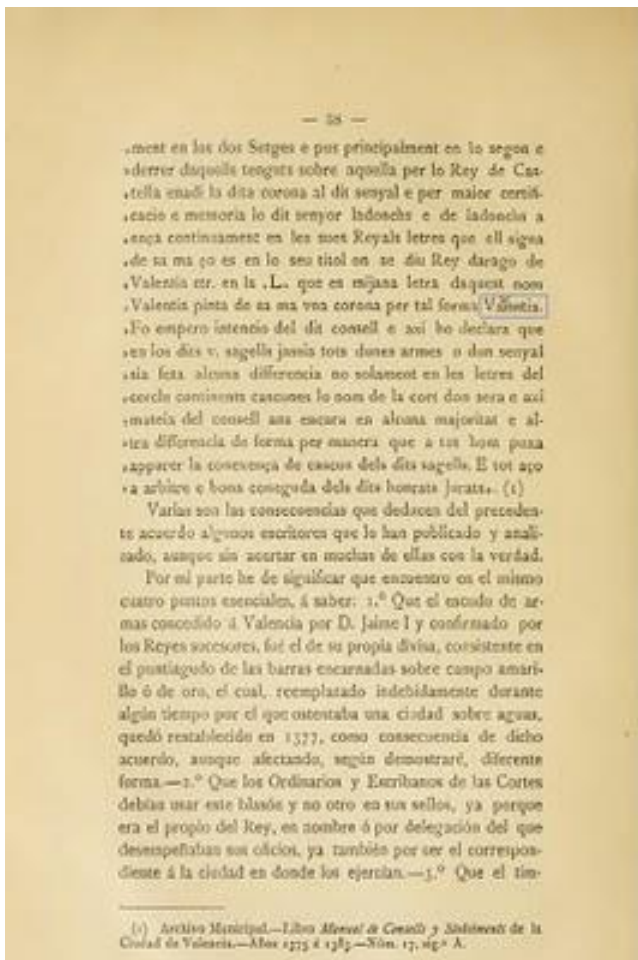

LA NUEVA
SEÑERA
VALENCIANA
El ayuntamiento de Valencia, ante el arzobispo D. Rijo y otras personalidades, sublevó de la Catedral después de haber leído la nueva bandera, escudo de la ciudad gloriosa de San Jaime el Capuchino. La ceremonia se celebró el antiguo ayuntamiento en las salas públicas y alabado con gran solemnidad. Esta es la única bandera levantada en esta ciudad, que ha sido utilizada en actos públicos, que a la luz del tiempo han de durar, y no solamente en su origen de constitución.

Además d'ell (Orts) molts s'amparen dient que en el retaule de la Generalitat, apareix l'Angel custodi en la quatribarrada i l'escut quatribarrat. Pero lo que no saben molts d'estos "investigadors" (o no volen dir) es que eixe retaule representa els tres braços polítics dels nostres Furs. El nobiliari, representat pel seu patro Sant Jordi (patro dels reis d'Arago), la Verge Maria que representa el braç eclesiastic (suponc que sera aixina en tot lo Mon, no crec que siga soles en lo nostre Regne), i el Real,

representat per la bandera del **Rei d'Arago** (suponc que el Rei d'Arago no duya la nostra Real Senyera Coronada) i per l'escut de Valencia en un pla inferior, demostrant el seu vassallage. Per lo que este retaule no pot ser utilitat per a referir-se a la bandera del nostre Regne. Simplement per que eixa bandera representa al Rei d'Arago.

Aixina i per a acabar, no volent desprestigiar a ningú, si no demanant serietat als estudiosos que tantes tesis i tants raonament científics diuen donar-mos, vull deixar clar, que la no mencio en cap lloc de la banda blava, es per que era de sobra reconeguda, i per que lo **realment** important, i remarque realment, per que era la senyal Real eren les barres que representaven al Rey i la Corona que representa al Regne. Deixant el blau com a un simple afegit decoratiu, al que no li se presta massa atenció, com es el cas de les dos L coronades de l'escut o inclus de les que eren antigament possades en forma de corona quan s'escrivia el nom del nostre Regne com mostra el Llibre Manual de Consells i Stabliments de la Ciutat de Valencia dels anys 1375 a 1383. ¿Recordeu haver vist aço en algun document Comtal?...

Pero lo mes curios, i crec que lo mes significatiu es que ni Orts ni n'igun s'haja parat a pensar en que tant en lo Regne de Mallorca com en el de Valencia en un principi l'ornament (Corona o Castell) anava remarcat en blau, color que representava als Reis d'Arago i color en que estos mateixos Reis obsequiaven a les banderes guanyadores.

I que si per algun motiu que desconec, Orts haguera volgut realment demostrar des de quan existix el Blau en la nostra Real Senyera, deuria haver pegat ans un passejet per les iglesies del nostre Regne, descobrint aixina, que no es cert que a la nostra Real Senyera li afegiren el Blau en 1878 o com ell preferix dir que "*No tenim una data precisa de la composició d'aquest poema, però si ens orientem per la data de publicació d'aquesta obra antològica de Constantí Llombart (1878), podem deduir que l'afegit blau o grisenc a la senyera originària, deu ser d'aquella època.*" Si no que inclus en 1800 ya apareix reflectida en un escut.

En fi, crec que si per fi llevem les males brosses, descobrirem que baix d'elles està la veritat, la rao, i sobre tot la nostra identitat.

Fins atra.

Facebook, @rocchabas
Twitter @CulturalRoc
GMAIL, rocchabas2018@gmail.com